

राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजना या केंद्रपुरस्कृत योजनेअंतर्गत अतिरिक्त राज्य हिस्सा अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागास उपलब्ध करून देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र.विसउस/SNA-SPARSH/२०२४-२५/प्र.क्र.६०५

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : २१ मार्च, २०२५

वाचा :

१. केंद्रशासन, वित्त मंत्रालय, व्यव विभाग यांचे कार्यालयीन ज्ञापन क्र. F.No.१(२७)PFMS/२०२०/दि.१३.०७.२०२३
२. शा.नि.क्र.संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/कोषा प्रशा-४/दि.१० ऑक्टोबर, २०२४
३. GoI letter No.१/Maharashtra/SNAPARSH/२०२५-NFSA/३८८३४३/Dt. २३.०१.२०२५
४. शासन परिपत्रक क्र.अधापु-२०२२-२०२२/प्र.क्र.४१/ना.पु.-२२/दि.२४ जानेवारी, २०२५
५. सहसंचालक, IT लेखा व कोषागारे यांचा दि.२४ जानेवारी, २०२५ रोजीचा ई-मेल
६. शा.नि.क्र.विसउस/SNA-SPARSH/२०२४-२५/प्र.क्र.६०५/१७३/दि.२८ जानेवारी, २०२५

प्रस्तावना

केंद्रपुरस्कृत योजनांकरीता प्रभावी निधी वितरणाकरीता केंद्रपुरस्कृत योजना SNA-SPARSH माध्यमातून कार्यान्वित करण्याबाबत केंद्रशासनाने संदर्भिय अ.क्र.१ च्या पत्रान्वये कळविलेले आहे. संदर्भिय अ.क्र.२ च्या शासननिर्णयान्वये या विभागाची राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना (MH-५०५ Revision of norms for Central Assistance Released to States/UTs for meeting expenditure on intra-meeting expenditure on intra-state movement handling of food and FPS dealers) SNA-SPARSH माध्यमातून कार्यान्वित करण्यासाठी अंतर्भूत केलेली आहे. तसेच SNA SPARSH अंतर्गत केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने राज्य शासनाच्या संबंधित विभागाने भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे राज्य संलग्नित योजना (State Linked Schemes SLSs) निहाय स्वतंत्र आहरण खाते (Drawing Account) उघडणे अनिवार्य असल्याबाबत कळविलेले आहे.

संदर्भिय अ.क्र.४ अन्वये अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाने सहसंचिव/उपसंचिव (नापु-२२), यांना Nodal Officer आणि वित्तीय सल्लागार व उपसंचिव यांना Single Nodal Agency (SNA-SPARSH) घोषित करून Single Nodal Account उघडण्याबाबत प्राधिकृत केलेले आहे. त्या अनुषंगाने वित्तीय सल्लागार व उपसंचिव यांच्या नावे रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया मध्ये राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेकरीता Single Nodal Account उघडलेले आहे.

SNA-SPARSH प्रणाली कार्यान्वित होण्यापुर्वी राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना या केंद्रपुरस्कृत योजनेकरीता केंद्र हिस्सा ५०% (लेखाशिर्ष ४४०८ ०४२४) राज्यहिस्सा ५०% (लेखाशिर्ष ४४०८ ०४३३) तसेच ५०% पेक्षा अतिरिक्त राज्य हिस्सा (लेखाशिर्ष ४४०८ ०४४२) या तीन लेखाशिर्षांतर्गत निधी आहरीत करण्यात येत होता. आता सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात सदर योजनेकरीता SNA-SPARSH या प्रणालीद्वारे निधी वितरीत होणार आहे. SNA-SPARSH प्रणालीमध्ये केवळ केंद्र हिस्सा व राज्य हिश्याच्या लेखाशिर्षामधून निधी वितरणाकरीता सुविधा उपलब्ध आहे. अतिरिक्त राज्य हिस्यामधून (Top-Up) खर्च करण्याची स्वतंत्र लेखाशिर्षाची सुविधा SNA-SPARSH प्रणालीमध्ये सध्या विकसीत केलेली नसल्यामुळे SNA-SPARSH मधून प्रदान करण्यासाठी सध्या Top-Up च्या रक्कमा राज्य हिश्या मधून नोंदविण्यात याव्यात यासाठी Top-Up स्कीम चे आवश्यक अनुदान राज्यहिश्याच्या लेखाशिर्षामध्ये वर्ग करून शासन निर्णय निर्गमित करण्याची कार्यवाही करण्यात यावी असे सहसंचालक, IT संचालनालय, लेखा व

कोषागारे, यांनी दि. २४ जानेवारी, २०२५ रोजीच्या ई-मेलद्वारे कळविले होते.

त्यानुषंगाने केंद्रशासनाने दिनांक २३ जानेवारी, २०२५ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना SNA-SPARSH च्या माध्यमातून राबविण्याकरीता Mother Sanction म्हणून उपलब्ध करून दिलेला एकुण रु. ३९,६०,००,०००/- (अक्षरी:- एकोणचाळीस कोटी साठ लक्ष फक्त) लेखाशिर्ष (४४०८ ०४२४) अंतर्गत सममुल्य राज्य हिस्सा रु. ३९,६०,००,०००/- व अतिरिक्त राज्य हिस्सा रु. १०४,७३,००,०००/- असा एकुण राज्य हिस्सा रक्कम रु. १४४,३३,००,०००/- (अक्षरी:- एकशे चव्वेचाळीस कोटी तेहतीस लक्ष फक्त) लेखाशिर्ष (४४०८ ०४३३) अंतर्गत अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीवर (BEAMS) वितरीत करण्यास दि. २८ जानेवारी, २०२५ रोजीच्या संदर्भिय अ.क्र.६ अन्वये राज्य शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात आलेली होती.

त्यानुसार उपलब्ध निधीतुन माहे डिसेंबर, २०२४ करीताच्या राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेचा अनुषंगिक खर्चाकरीता सर्व कार्यालयांना SNA-SPARSH प्रणालीवर निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला होता. तथापि, अतिरिक्त राज्य हिस्याकरीता रु. ८,००,००,०००/- (अक्षरी:- आठ कोटी फक्त) इतका निधी अपुरा पडत आहे. सबब, केंद्रशासनाकडुन उपलब्ध करून देण्यात आलेली Mother Sanction अखर्चीत राहीली आहे. केंद्रशासनाची Mother Sanction खर्च होण्याच्या दृष्टीने SNA-SPARSH प्रणालीवर राज्यहिस्सा लेखाशिर्ष (४४०८ ०४३३) अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या रु. ८७,०९,४४,०००/- (अक्षरी:- सत्याएँशी कोटी नऊ लक्ष चव्वेचाळीस हजार फक्त) मधून रु. ८,००,००,०००/- (अक्षरी:- आठ कोटी फक्त) एवढे अनुदान अतिरिक्त राज्यहिस्याकरीता अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीवर (BEAMS) वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना (NFSA) या केंद्रपुरस्कृत योजनेकरीता राज्यशासनाच्या राज्य हिस्सा व अतिरिक्त राज्यहिस्सा खर्चाकरीता लेखाशिर्ष (४४०८ ०४३३) अंतर्गत उपलब्ध निधी रु. ८७,०९,४४,०००/- (अक्षरी:- सत्याएँशी कोटी नऊ लक्ष चव्वेचाळीस हजार फक्त) मधून रु. ८,००,००,०००/- (अक्षरी:- आठ कोटी फक्त) एवढे अनुदान अतिरिक्त राज्यहिस्याकरीता अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीवर (BEAMS) वितरीत करण्यास राज्य शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. त्यानुसार अतिरिक्त राज्य हिस्सा रक्कम रु. ८,००,००,०००/- (अक्षरी:- आठ कोटी फक्त) मागणी क्र. एम-४, मुख्यलेखाशिर्ष ४४०८-अन्न साठवण व वखार साठवण यावरील भांडवली खर्च, ०१-अन्न, १०१, प्रापण व पुरवठा, (०२)-प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण, (०२)(१५) राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेखालील अनुषंगिक खर्च-मुंबई शहर (राज्य हिस्सा ५०%) (अनिवार्य) (४४०८ ०४३३) ५०, इतर खर्च या लेखाशिर्षाखाली सन २०२४-२५ मध्ये मधील मंजुर अनुदानातुन वितरीत करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला निधी खर्च करताना महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिकेमधील वित्तीय नियम तसेच वित्त विभागाने यापुर्वी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना व प्रचलित निकष, वित्तीय अधिकारांचे केलेले प्रत्यायोजन व वेळोवेळी दिलेल्या सुचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

४. सदर शासननिर्णय वित्त विभागाच्या परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८८, अर्थ-३, दिनांक २५ जुलै, २०२४ तसेच १५ ऑक्टोबर, २०२४ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारात निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासननिर्णय वित्त विभाग अनौ.संदर्भ क्र.३६ (व्यय-१०) यांनी दिनांक २७ जानेवारी, २०२५ रोजी दिलेल्या सहमतीस अनुसरुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदरचा निधी SNA-SPARSH प्रणालीमधून खर्च करण्याकरीता वितरीत करण्यात येत आहे. तसेच या अंतर्गत अदा होणारे देयके हे बिनशर्त स्वरूपाचे राहील.

७. सदर शासननिर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आलेला असून त्याचा संकेतांक २०२५०३२११३०७३२२७०६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(भगवान दत्तात्रेय घाडगे)
वित्तीय सल्लागार व उप सचिव

प्रति :

- १.मा.राज्यपाल यांचे सचिव
- २.मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३.मा.उपमुख्यमंत्री (नगरविकास) यांचे प्रधान सचिव
- ४.मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव
- ५.मा.मंत्री, अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव
- ६.मा.राज्यमंत्री, अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव
- ७.मा.विरोधी पक्षनेता,विधानसभा,महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,मुंबई
- ८.मा. विरोधी पक्षनेता,विधानपरिषद,महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,मुंबई
- ९.मा. मुख्य सचिव यांचे उपसचिव
- १०.मा.प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय,मुंबई
- ११.मा.सचिव,लेखा व कोषागारे, वित्त विभाग, मंत्रालय,मुंबई
- १२.सर्व प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३.सर्व विभागीय आयुक्त
- १४.सर्व जिल्हाअधिकारी
- १५.नियंत्रक, शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई
- १६.सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी / अन्नधान्य वितरण अधिकारी
- १७.सर्व उपसचिव/अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
- १८.संचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई – ४०० ०३२
- १९.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)/लेखापरिक्षा,महाराष्ट्र-१/२,मुंबई/नागपूर
२०. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र-१/२,मुंबई
- २१.वित्त विभाग, (व्यय-१०)(अर्थसंकल्प-१६),मंत्रालय,मुंबई
- २२.अवर सचिव (अर्थसंकल्प कक्ष)
- २३.निवडनस्ती (कार्यासन ४(अर्थ)